

«ЕРМЕК СЕРКЕБАЕВ АТЫНДАҒЫ ӨНЕР КОЛЛЕДЖІ – ӨНЕРЛЕ ДАРЫНДЫ БАЛАЛАРҒА
МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН МЕКТЕП-ИНТЕРНАТ» КЕШЕНІ» КММ

КГУ «КОМПЛЕКС «КОЛЛЕДЖ ИСКУССТВ - СПЕЦИАЛИЗИРОВАННАЯ ШКОЛА-ИНТЕРНАТ ДЛЯ ОДАРЕННЫХ
В ИСКУССТВЕ ДЕТЕЙ ИМЕНИ ЕРМЕКА СЕРКЕБАЕВА»

Қарастырылған:
Рассмотрено:
на заседании ПЦК «Пение»

протокол №10
председатель ПЦК
Габидуллина В.Ф.
«28» августа 2023 года

Келісілген:
Согласовано:

заместитель директора
по профильной работе
Хамзина А.С.

Бекітілген:
Утверждено:

решением МС КГУ «Комплекс
«Колледж искусств - ШОД»
председатель Рыжик Е.Л.
«31» августа 2023 года

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ РАБОЧАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

ОРЫНДАУШЫЛЫҚ ПРАКТИКА (ДӘСТҮРЛІ ӘН)

ИСПОЛНИТЕЛЬСКАЯ ПРАКТИКА (ТРАДИЦИОННОЕ ПЕНИЕ)

(ПӘННІҢ АТАУЫ/НАИМЕНОВАНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ)

Петропавл қаласы, 2023 жыл

Составитель: Айтбаев Ж.Х. - преподаватель музыкальных дисциплин
ПЦК«Пение»

Рецензенты:

Габидуллина В.Ф. – председатель ПЦК «Пение»

Есжанов Б.С. - преподаватель музыкальных дисциплин ПЦК«Пение»

Утверждена методическим советом КГУ «Комплекс «Колледж искусств –
специализированная школа-интернат для одарённых в искусстве детей имени
Ермека Серкебаева»

Регистрационный номер №3

Дата регистрации 31.08.2023

Мазмұны

- 1.Түсіндірме жазба.
- 2.Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер.
- 3.Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны.
  - 3.1 Пәннің тақырыптық жоспары.
  - 3.2 Пәннің жұмыс бағдарламасының мазмұны.
- 4.Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау.
5. Қосымша репертуар.
6. Әдебиеттер және оқыту құралдары.

5 – 34 сағ.

6 – 34 сағ.

7 - 34 сағ.

8 – 34 сағ.

9 - 34 сағ.

Барлығы: 170 сағ.

1. Түсіндірме жазба

«Орындаушылық тәжірибе пәнінің» басты міндеті - оқушыны арнайы аспап және басқа да осы қатарлы сабақтарда алған білімін толықтыра отырып, тәжірибелік, теориялық дағдыларын нығайтып, өзіндік репертуар қалыптастырып, әртүрлі мәдени іс – шараларда жоғары деңгейде өнер көрсетуге үйрету болып табылады.

«Орындаушылық тәжірибе» пәнін «Мамандық» пәнінен бөліп қарауға болмайды. Өйткені күнделікті оқытушы мен оқушы арасындағы жұмыстың соңғы қорытындысы оқушының өздік жұмыстарында, сынақтарда, академиялық концерттерде, емтихандарда көрсеткен өнері болып табылары сөзсіз. Сондықтан да оқытушы өз оқушысының репертуарын байытып қана қоймай, өзін сахнада ұстай білуіне, айналған шығарманың мазмұнын ашып көрсетуіне тікелей ықпал етуі тиіс. Кейбір өз дәрежесіне жетпей орындалған шығармаларды қайталап отыру үшін концерттік номерлерге қосып отыру, оқушының оны жете түсінуіне және орындаушы ретінде қалыптасуына да көп көмегін тигізеді, сондай – ақ оқушының өзіндік репертуарын қалыптастырады.

Пәннің аты айтып тұрғандай, орындаушылық тәжірибе оқушыны сахнаға тәрбиелеудегі басты пән болып табылады. Бұл дегеніміз – оқушының шығармашылық тұлға ретінде қалыптасуы, жоғарыда айтылғандай өзіндік репертуарын байыта отырып, көрермендерге, тыңдаушыларға өнерін жоғары деңгейде көрсете білуі. Жеке дайындық кезінде уақытын үнемді пайдалана біліп, сол жұмыстан нақты қорытындылар шығара алса, оқытушының да еңбегінің зая кетпегені деп түсінеміз.

«Орындаушылық тәжірибе» - орындаушылық мүмкіндіктерді арттыруда және музыкалық өнерді насихаттауда үлкен роль атқаратын бірден – бір жол болып табылады. «Мамандық» пәні – негізінен аспапта ойнауды үйрену бағыттарында жүргізілетін болса, ал «Орындаушылық тәжірибе» - осы үйренген дағдыларын тәжірибеде іске асыратын пән болып табылады.

Өнер әлеміне келген әр оқушы болашақта осы бағытта халыққа қызмет жасап, өз өнерімен әр тыңдаушысын қуанта білсе, оқытушының да еңбегінің ақталғаны деп түсінгеніміз дұрыс.

2.Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер

Әр сабаққа қалыптасқан дәстүрлі – классикалық түрде концерттік бағдарлама құрылады. Бұл – халық немесе халық композиторларының әндері. Сонымен қатар, оқушының орындаушылық және шығармашылық бағыттарын айқындай отырып, концерттік репертуарын өз калауы бойынша да құруға болады.

Бағдарлама құруда ең басты принцип – жеңілден күрделіге болып табылары анық. Ол оқушының алғашқы кезеңде орындалатын шығармасын тез қабылдап, тез түсінуіне септігін тигізетін болса, кейіннен осы қалыптасқан дағды бойынша күрделі шығармаларды да өз дәрежесінде орындауға дайын болатындығын байқатады. Сондықтан да оқытушы әр емтиханға, сахналық концерттерге оқушының мүмкіншіліктеріне қарай репертуар таңдағаны жөн.

Оқушы жақсы нәтиже көрсету үшін, алғашқы сабақтарды орындаушылық аппараттарының, яғни оң қолдың білезік буынын босатуға арналған жаттығулардан, түрлі гаммалар мен арпеджиолар ойнатудан бастауға болады. Белгілі бір нәтижелерге қол жеткізу үшін, тремоло, пиццикато ойындарына да көп көңіл бөлу керек. Сондай-ақ, ән салу кезіндегі тыныс алу, көмекей, резонатор, дикцияның қызметтерін жалпылама түсіндіріп, кейін әр біреуіне жеке тоқталып, арнайы сабақ арнау қажет.

Оқушының білімін тереңдету, сондай - ақ орындайтын шығармасын жете түсіну үшін, оның авторы, шығу тарихы, орындалу ерекшеліктері жайлы мағлұмат беру де көптік етпейді. Орындаушыға және тыңдаушыға да қызықты болу үшін репертуарды әртүрлі жанрларда құрып отыру да оқытудың басты талаптарының бірі болып табылады.

Орындаушының емтихандарда, немесе басқа да мәдени іс – шараларда көрсететін өнері – ол сыныптағы күнделікті сабақтардың ғана емес, оқушының өздік сапалы жұмысының да қорытындысы. Сондықтан оқытушы тек сынып жұмысы емес, сонымен қатар оқушының өздік жұмысын да назардан тыс қалдырмағаны дұрыс.

Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Бөлімдердің атаулары	Оқыту уақытының саны	Шығармалардың саны
Оқытудың бірінші жылы 1/5 сынып			
I	1- бөлім. Алғашқы қадам. а) жеңіл халық әндері б) қазіргі заман композиторларының әндері	15	5 – 6 3 – 4
	2 – бөлім. Халық композиторларының әндері.	9	3 – 4
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	10	Әртүрлі жанрдағы 2 шығарма

	Барлығы:	34	
Оқытудың екінші жылы 2/6 сынып			
II	1 – бөлім. Репертуарды толықтыру. а) халық және халық композиторларының әндері.	15	8 – 10
	2 – бөлім. өңделген халық музыкалары.	10	6 – 8
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	5	Әртүрлі жанрдағы 3 – шығарма
	Барлығы:	34	
Оқытудың үшінші жылы 3/7 сынып			
III	1 – бөлім. Репертуарды толықтыру және күрделендіру. а) халық және халық композиторларының әндері.	15	8 – 10
	2 - бөлім. өңделген халық музыкалары.	10	6 – 8
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	5	Әртүрлі жанрдағы 3 – 5 шығарма
	Барлығы:	34	

Оқытудың төртінші жылы 4/8 сынып			
IV	1 – бөлім. Орындаушылықты жетілдіру.	15	8 – 10
	а) әр мектептерден арқа, батыс, жетісу дәстүрінде орындалтын әндер	10	6 – 8
	2 - бөлім. Шағын көлемдегі жаңа заман композиторларының әндері.	5	Әртүрлі жанрдағы 3 – 5 шығарма.
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары	4	
Барлығы:		34	
Оқытудың бесінші жылы 5/9 сынып			
V	1 – бөлім. Орындаушылық шеберлік.	12	8 – 10
	а) арқа, батыс, жетісу дәстүрінде орындалтын әндер.	10	6 – 8
	2 - бөлім. Қазіргі заман композиторларының әндері.	12	Әртүрлі жанрдағы 3 – 5 шығарма.
	3 – бөлім. Бақылау сабақтары		
Барлығы:		34	

3.2 Пәннің жұмыс бағдарламасының мазмұны

«Орындаушылық тәжірибе» пәні бойынша жұмыс бағдарламасының мазмұны домбырамен сүйемелдеп, дәстүрлі әндерді үйренудегі әдістемелік нұсқаулықтарға сүйене отырып, меңгеру және болашақта кәсіби әншілік шеберлікке жету бағытын айқындайды. Бағдарлама жеңіл халық әндерімен басталып, жыл сайын күрделене отырып, соңғы кезеңдерінде оқушыны жоғары деңгейдегі әншілік шеберлікке жетуге бағыттайды. Сонымен қатар, бағдарламада оқушының әр жыл сайын репертуарын толықтырып, әншілік шеберлігінің шыңдалуы үшін бақылау сабақтары қарастырылған.

4. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Оқу үлгерімін бақылау жыл бойында оқытушының емтихандарда, техникалық сынақ және академиялық концерттерде, сонымен қатар басқа да мәдени іс – шараларда көрсеткен өнеріне сай оқушыға әр тоқсан сайын қойған бағалары болып табылады.

Үлгі ретінде берілген репертуарлық тізім

1/5 сынып

1. Халық әні. Әй, угай.
2. Халық әні. Әй - әй бөпем.
3. Халық әні. Әләулім – ай.
4. Халық әні. Акерке.
5. Халық әні. Бипыл.
6. Халық әні. Сусамыр елдің жайлауы.
7. Халық әні. Маусымжан.
8. Халық әні. Арман – ай.

9. Халық әні. Ала қарға.
10. Халық әні. Әйкен – ай.
11. Халық әні. Бір бала.
12. Халық әні. Дайдидау.
13. Халық әні. Дедімай – ау.
14. Халық әні. Жанай, құрбым.
15. Халық әні. Күміс құман – ай.
16. Халық әні. Қарағай.
17. Халық әні. Қамажай.
18. Халық әні. Қарағым – ай.
19. Халық әні. Майтөбе елдің жайлауы – ай.
20. Халық әні. Үкілі – ай қыз.
21. Халық әні. Үкілі жеңгей наздары.
22. Халық әні. Сәулем – ай.

2/6 сынып

1. Халық әні. Ағажай – Алтай.
2. Халық әні. Ақерке. Орандаған Бағылан Бәбіжан.
3. Халық әні. Алай көк.
4. Халық әні. Ал, жаным – ай.
5. Халық әні. Бүлдірген.
6. Халық әні. Қара – ай көзім.
7. Халық әні. Құралай.
8. Халық әні. Қызылжар, Семей.
9. Халық әні. Қорлаш – ай.
10. Ақан сері. Маңмаңгер.
11. Халық әні. Дархан – ай.
12. Халық әні. Дәурен – ай.
13. Халық әні. Дей, салдым – ай.

14. Кенен Әзірбаев. Домбыра.
15. Ақан сері. Қараторғай.
16. Кенен Әзірбаев. Қордай.
17. Кенен Әзірбаев. Ри, қойым.
18. Кенен Әзірбаев. Шырқа, даусым.
19. Үкілі Ыбырай. Қалдырған.
20. Қырбай сал. Қырбайдың әні.
21. Қырбай сал. Ей, қалқа.
22. Халық әні. Тойбазар.

3/7 сынып

1. Халық әні. Ақбақай.
2. Халық әні. Алқоңыр.
3. Шәкәрім Құдайбердіұлы. Анадан алғаш туғанда.
4. Халық әні. Ахау, керім.
5. Халық әні. Баянауыл.
6. Жаяу Мұса. Баянауыл.
7. Халық әні. Бұлбұлым.
8. Халық әні. Бұлбұл құсым – ай.
9. Шәкәрім Құдайбердіұлы. Бұл ән бұрынғы әннен өзгерек.
10. Халық әні. Гүлдерайым.
11. Халық әні. Гүлдарига.
12. Халық әні. Гүлдар – ай.
13. Халық әні. Ғайни.
14. Абай Құнанбайұлы. Желсіз түнде жарық ай.
15. Халық әні. Жорғатай.
16. Халық әні. Ой, көк.
17. Халық әні. Ой, қарағай.
18. Халық әні. Ойланшы өзің.

- 19.Халық әні. Өр, Алтай.
- 20.Халық әні.Үкілі кәмшат.
- 21.Қапез Байғабылұлы. Үш меркі.
- 22.Халық әні. Самалтау.
- 23.Халық әні. Сәулем – ай.
- 24.Халық әні. Сұржелгенше.
- 25.Халық әні. Халаулім – ай.

4/8 сынып

1. Сегіз сері. Гауһартас.
2. Үкілі Ыбырай. Гәкку. I – түрі.
3. Үкілі Ыбырай. Гәкку. II – түрі.
4. Қапез Байғабылұлы. Дүние.
5. Мұхит Мералыұлы. Дүние – ау.
6. Балуан Шолақ. Дүние.
7. Халық әні. Екі жирен.
8. Халық әні. Екі – ай көк.
9. Халық әні. Жанерке.
- 10.Халық әні. Жариям, айдай.
- 11.Балуан Шолақ. Жастық.
- 12.Халық әні. Қарғам – ау.
- 13.Халық әні. Қарғаш.
- 14.Үкілі Ыбырай. Харарай.
- 15.Халық әні. Шилі өзен.
- 16.Ақан сері. Шармауық.
- 17.Халық әні. Илигай, әттең, шіркін.
- 18.Ақан сері. Ләйлім.
- 19.Халық әні. Мұхида – шайбан.
- 20.Кенен Әзірбаев. Мен сүйемін халқымды.

21. Кенен Әзірбаев. Бастау.
22. Кенен Әзірбаев. Туған жер.
23. Бармақ ақын. Мәті дәуренге.
24. Қапез Байғабылұлы. Қапездің әні.

5/9 сынып

1. Халық әні. Аққұм.
2. Шашубай Қошқарбайұлы. Ақ кайың.
3. Ақылбай Абайұлы. Ақылбайдың әні.
4. Кенен Әзірбаев. Алатау алабында.
5. Кенен Әзірбаев. Өнім қалсын!
6. Кенен Әзірбаев. Көкшөлақ.
7. Кенен Әзірбаев. Жас екпін.
8. Кенен Әзірбаев. Ойжайлау.
9. Ғазиз Файзоллаұлы. Ғазиз. I – түрі.
10. Ғазиз Файзоллаұлы. Ғазиз. II – түрі.
11. Халық әні. Жер әсемі – қарқара.
12. Халық әні. Жиырма бес.
13. Жамбыл Жабаев. Жиырма бес.
14. Халық әні. Сұржекей.
15. Жаяу Мұса. Хаулау.
16. Жаяу Мұса. Шолпан.
17. Халық әні. Шапибай – ау.

5. Қосымша репертуар.

1. Абай Құнанбайұлы. Айттым сәлем қаламқас.
2. Абай Құнанбайұлы. Ата – анаға көз қуаныш.
3. Абай Құнанбайұлы. Бойы бұлғаң.

4. Абай Құнанбайұлы. Көзімнің қарасы.
5. Абай Құнанбайұлы. Қараңғы түнде тау қалғып.
6. Абай Құнанбайұлы. Татьянаның әні.
7. Естай Беркімбайұлы. Бір мысқал.
8. Естай Беркімбайұлы. Жайқоңыр.
9. Естай Беркімбайұлы. Қорлан.
10. Халық әні. Назқоңыр.
11. Кенен Әзірбаев. Бозторғай.
12. Кенен Әзірбаев. Бұлбұлға.
13. Кенен Әзірбаев. Көпшілік, тыңда әнімді.
14. Иманжүсіп Құтпанұлы. Иманжүсіптің әні.
15. Иманжүсіп Құтпанұлы. Сарымойын.
16. Әсет Найманбайұлы. Инжу – маржан. I – түрі.
17. Мұхит Мералыұлы. Айнамкөз.
18. Балуан Шолақ. Ғалия. I – түрі.
19. Балуан Шолақ. Ғалия. II – түрі.
20. Әсет Найманбайұлы. Ақырғы сөз.
21. Әсет Найманбайұлы. Кіші ардақ.
22. Әсет Найманбайұлы. Қаракөз.
23. Әсет Найманбайұлы. Қоңыр қаз.
24. Әсет Найманбайұлы. Қысмет.
25. Әсет Найманбайұлы. Мақпал.
26. Әсет Найманбайұлы. Өтті – ай, дүние – ай.
27. Әсет Найманбайұлы. Үлкен ардақ.
28. Әсет Найманбайұлы. Хаулилау қалқаш – ай.
29. Үкілі Ыбырай. Жиырма бес.
30. Мұхит Мералыұлы. Панқойлек.
31. Халық әні. Қарагөз.
32. Халық әні. Қызыл бидай.
33. Кенен Әзірбаев. Базарым – ай, назарым – ай.

34. Кенен Әзірбаев. Қазақстан аймағы.
35. Кенен Әзірбаев. Жаса Қазақстан.
36. Кенен Әзірбаев. Сынаптай сырғақ дүние – ай.
37. Абай Құнанбайұлы. Сегіз аяқ. I – түрі.
38. Абай Құнанбайұлы. Сегіз аяқ. II – түрі.
39. Ғазаиз Файзоллаұлы. Шалқыма.
40. Үкілі Ыбырай. Шалқыма.
41. Үкілі Ыбырай. Қалдырған. II – түрі.
42. Үкілі Ыбырай. Қарақат көз.
43. Үкілі Ыбырай. Қызыл асық.
44. Балуан Шолақ. Сентябрь.
45. Балуан Шолақ. Сұрша қыз.
46. Үкілі Ыбырай. Толқын.
47. Естай Беркімбауұлы. Сандугаш.
48. Естай Беркімбауұлы. Юран – ай.

6. Әдебиеттер және оқыту құралдары:

1. Әуезов М. Абай жолы. Алматы, 1956в
2. Жүнісов С. Ақан сері. Алматы, -1972
3. Жұбанов А. Ғасырлар пернесі. Алматы, 1975
4. Қазақтың 2000 әні (құрастырған Т.Бекхожина) Алматы. 1972
5. Қазақ халқының ғашықтық әндері (даярлаған Б.Ерзакович) Алматы, 1994
6. Төлебаев М. Макпал. Алматы, 1979
7. Сейдімбек А. Күй шежіре I том. Алматы, 1997
8. Сейдімбек А. Күй шежіре II том. Алматы, 1997
9. Сейдімбек А. Қазақ әлемі. Алматы, 1997
10. Қазақ әндері антологиясы (құрастырған Ж.Корменов) Алматы, 1991
11. Жаяу Мұса. (құрастырған Қ. Жүзбасов) Алматы, 1992
12. Жақанов І. Аққулар қонған айдың көл. Алматы, 1991

13. Жақанов І. Ғашықтық әндер, Алматы, 1992
14. Мұқанов С. Балуан Шолақ. Алматы, 1962
15. Маңмаңгер (құрастырған Қ.Жүзбасов) Алматы, 1992
16. Қорлан (құрастырған Қ.Жүзбасов) Алматы, 1994
17. Инжу-Маржан (құрастырған Қ.Жүзбасов) Алматы, 1992
18. Гәкку (құрастырған Б.Ерзакович) Алматы, 1969
19. Өн аскары - Өміре (құрастырған Ж.Шәкәрімов) Алматы 1988
20. Елебекова Х. Өн — аманат. Алматы, 1989
21. Жолдасбеков М. Тоқсан толғау. Алматы, 1992
23. Бес ғасыр жырлайды (құрастырғандар М. Мағауин, М.Байділдаев) Алматы, 1989
24. Ләйлім шырақ (құрастырған Қ.Жүзбасов) Алматы, 1992
25. Жәнібек (құрастырған Т.Жұртпаев) Алматы, 2000
26. 1000 песни (составитель А.Затаевич) Москва, 1963
27. Қазақстан композиторларының әндері (құрастырған Ә.Нұрбаев) Алматы, 1990
28. Кәрменов Ж. Махаббат әні. Алматы, 1986
29. Кәрменов Ж. Ақылбайдың әні. Алматы, 1980
40. Қуанамын (құрастырған Г.Ержанова) Алматы, 1984
41. Рахимов Т. Сәби болғым келеді. Алматы, 1994
42. Жаяу Мұса (құрастырған Н.Наймений) Алматы, 1959

Оқыту құралдары:

1. Толық жинақтағы музыкалық аспаптар.
2. Қосалқы бөлшектері.
3. Аспапты жөндеу шеберханасы.
4. Оқу-әдістемелік әдебиеттер және құралдар.
5. Ноталар кітапханасы.
6. Интернет-технологиялар.